

ŐSZI KALÁSZOS FAJTAKÍSÉRLETEK NÖVÉNYKÓRTANI EREDMÉNYEI

AZ ŐSZI BÚZA, TRITIKÁLÉ, TÖNKÖLYBÚZA GAZDASÁGI ÉRTÉKVIZSGÁLATA

2013

**Poós Bernát – Birtáné Vas Zsuzsanna
Juhász Zsuzsanna**

Tordas, 2013. Szeptember 5.

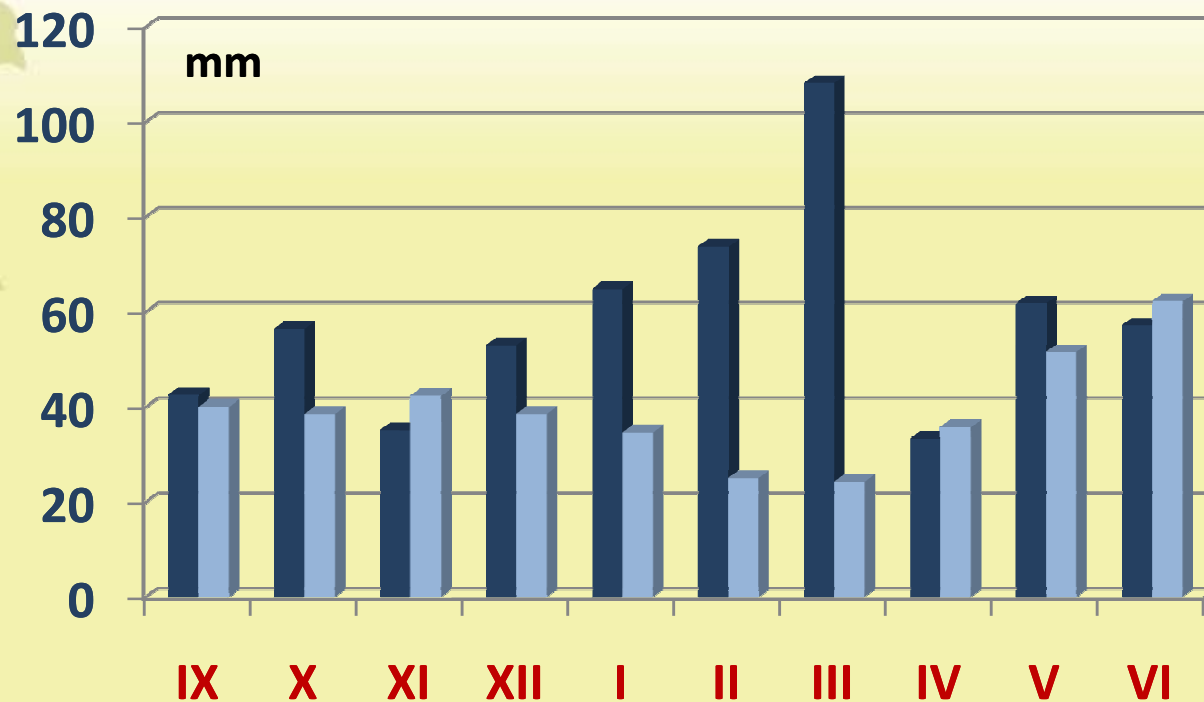
n é b i h

Termőföldről az asztalig

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Őszi kalászosok növénykórtani eredményei, 2012-13

2012-13, időjárási adottságok a betegségeknek kedveztek

Csapadékos kora tavasz – levélfoltosságot okozó kórokozók terjedése (Septoria, DTR)

Áprilisi felmelegedés – lisztharmat

Április végi lehűlés – sárga rozsdá!!!

Májusi csapadék, hűvösebb idő –
érés lelassult – levélrozsdá, DTR

Május végi felmelegedés – sárga rozsdá új rassz???

Őszi árpa

Lisztharmat (*B. graminis f.sp. hordei*)

	Röjtökmuzsaj	Tordas	Szombathely	Székkutas	Iregszemcse	Kaposvár	Kompolt
I/A	34,3	36,0	26,5	22,3	9,6	7,4	6,5
II/A	33,0	32,3	27,0	13,3	11,3	21,2	5,6

Hálózatos levélfoltosság – (*Dechslera teres*)

	I/A	II/A
Röjtökmuzsaj	61,0	54,7
Eszterágpusztá	60,3	56,5
Kompolt	47,3	35,5
Székkutas	39,0	17,5
Tordas	34,8	19,0
Szombathely	31,8	29,4
Kaposvár	20,8	20,8
Iregszemcse	13,8	10,5

	Fajta	Árpalisztarmat	Hál. lev.folt.
Korai	1. st. KH Tas	3	3
	2. st. KH Viktor	3	3
	3. st. KH Korsó	3	3
	4. BE 2006075015	3	3
	5. KAP 12007	3	2
Középkései	1. st. KH Agria	3	3
	2. st. Laverda	4	3
	3. st. KH Viktor	3	4
	4. st. Vanessa	3	4
	5. pr st. Lindsay	2	3
	6. NORD 05023/26	3	2
	7. KH-40-6	2	3
	8. NORD 06267/5	2	3
	9. KH-44-2	3	4
	10. AÁR-2-4	4	3

Üzemi táblákon
fertőződés **60%**

védekezés
nemesítés

Őszi árpa – 3. éves fajtajelöltek

Előterjesztésben szereplő adatok

Lisztharmat – 3 év átlaga

Hálózatos lev. folt. – 3 év

Levéltrozsa – 1 év (táj. jell.)

Kórtani szempontból negatív
előterjesztésre kerülő fajtajelölt

nincs

Őszi búza

Lisztharmat

Blumeria graminis f.sp. tritici

	I/A	II/A	III/A
Röjtökmuzsaj	33,95	30,6	21,7
Tordas	25,25	16,85	8,7
Debrecen	13,2	7,25	
Kaposvár	9,6	4,3	

	levélrozsdá			sárgarozsdá	
	I/A	II/A	III/A	I/A	II/A
Tordas	21,6	24,1	17	8,95	3,95
Sz.hely	12,1	9,8	2,7	12,35	6,5
Jb.háza	34,5	34,1	30,2		

Provokációs kísérletek eredménye

Röjtökmuzsaj			
	I/A	II/A	III/A
DTR	38,35	40,65	42
Szárrozsdá	24,45	31,7	33

Őszi búza 3. éves jelöltek

Előterjesztésben szereplő adatok

Lisztharmat – 3 év átlaga

Levéltrozsa – 2 év átlaga

Szárrozsa – 3 év átlaga (táj. jell.)

DTR – 3 év átlaga (táj. jell.)

Fuzárium – 2 év laborvizsgálati adat,
1 év kalászbontálás (prov.kis.)
1 év tálka módszer

Növénykórtani vizsgálatok eredménye 2010-13, korai éréscsoport

	liszth.	lev.r	sárgar.	szárr.	DTR	Septoria
<i>st. GK Kalász</i>	3	4	5	1	3	2
<i>st. Mv Kikelet</i>	2	1	3	1	3	2
<i>st. GK Petur</i>	3	4	5	5	3	1
<i>min.st. GK Ati</i>	4	4	2	1	3	1
Mv 10-10	1	2	1	1	3	1
Mv 20-10	4	3	5	1	3	1
GK 04.10	4	2	5	1	3	2
GK 46.10	3	1	2	1	3	1
NSA 04-7298	3	3	1	5	3	4
NSA 04-2210 A	4	3	1	2	3	4
NSA 05-5997	3	3	1	2	3	5
SUR. 661/5	4	2	1	2	3	5
SUR. 151 (Athlon)	2	1	1	4	3	2
SUR. 844	3	4	1	2	4	4
FD 08080 (Starpan)	3	4	2	1	2	5
SZD 7743	5	4	1	2	4	2

Növénykórtani vizsgálatok eredménye 2010-13, középérésű csoport

	liszth.	lev.r	sárgar.	szárr.	DTR	Septoria
<i>st. GK Petur</i>	3	4	1	5	3	1
<i>st. GK Rába</i>	4	4	1	3	3	1
<i>st. GK Hattyú</i>	3	3	2	5	3	1
<i>Mv Verbunkos</i>	2	3	3	1	3	5
<i>pr. st. Amicus</i>	3	3	1	3	3	
SZD 9186	3	3	1	2	4	5
GK 14.10	5	1	1	2	3	1
GK 20.10	2	2	5	5	3	1
Mv 11-10	2	3	1	1	3	5
FD 05152	5	3	1	3	3	1
FD 08114	2	4	1	5	2	1
SZD 9626	2	3	1	2	2	4
SZD 9626 K	2	3	1	2	3	3
SZD 9181	3	2	1	2	3	1
SO 970	1	1	1	3	4	1
RW 50964	3	2	1	1	3	4

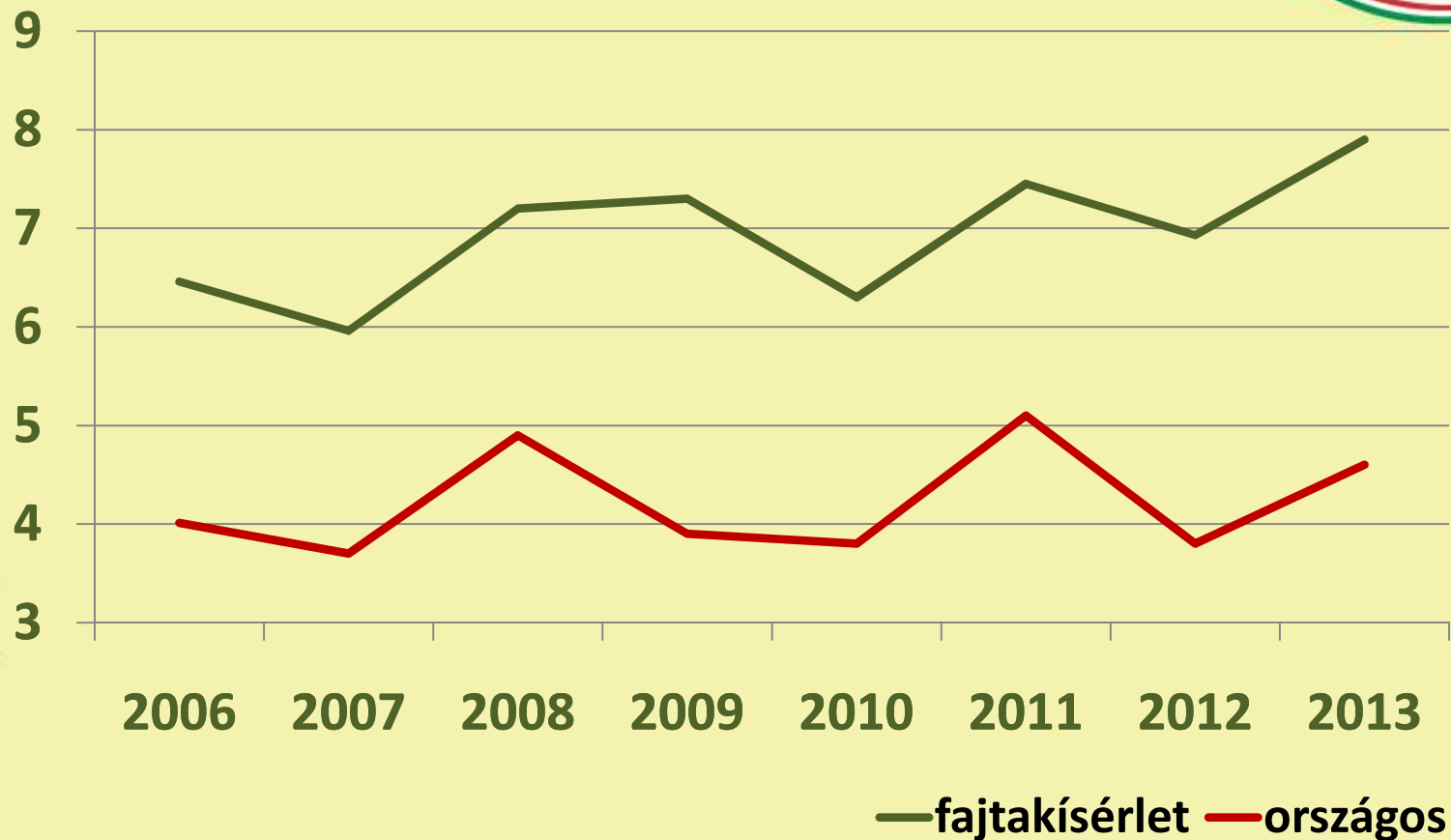
Növénykórtani vizsgálatok eredménye 2010-13, középkezei csoport

	liszth.	lev.r	szárr.	DTR	Septoria
<i>st. Mulan</i>	3	3	1	3	5
<i>st. Genius</i>	2	2	1	3	4
<i>min. st. GK Kapos</i>	3	2	5	3	1
<i>átf. st. GK Petur</i>	3	4	5	2	4
NORD 01106/12	2	2	5	4	4
Potenzial	3	4	1	3	1
KBZ 09043	3	3	1	4	4

Őszi búza termésátlagok (t/ha) alakulása 2006-2013

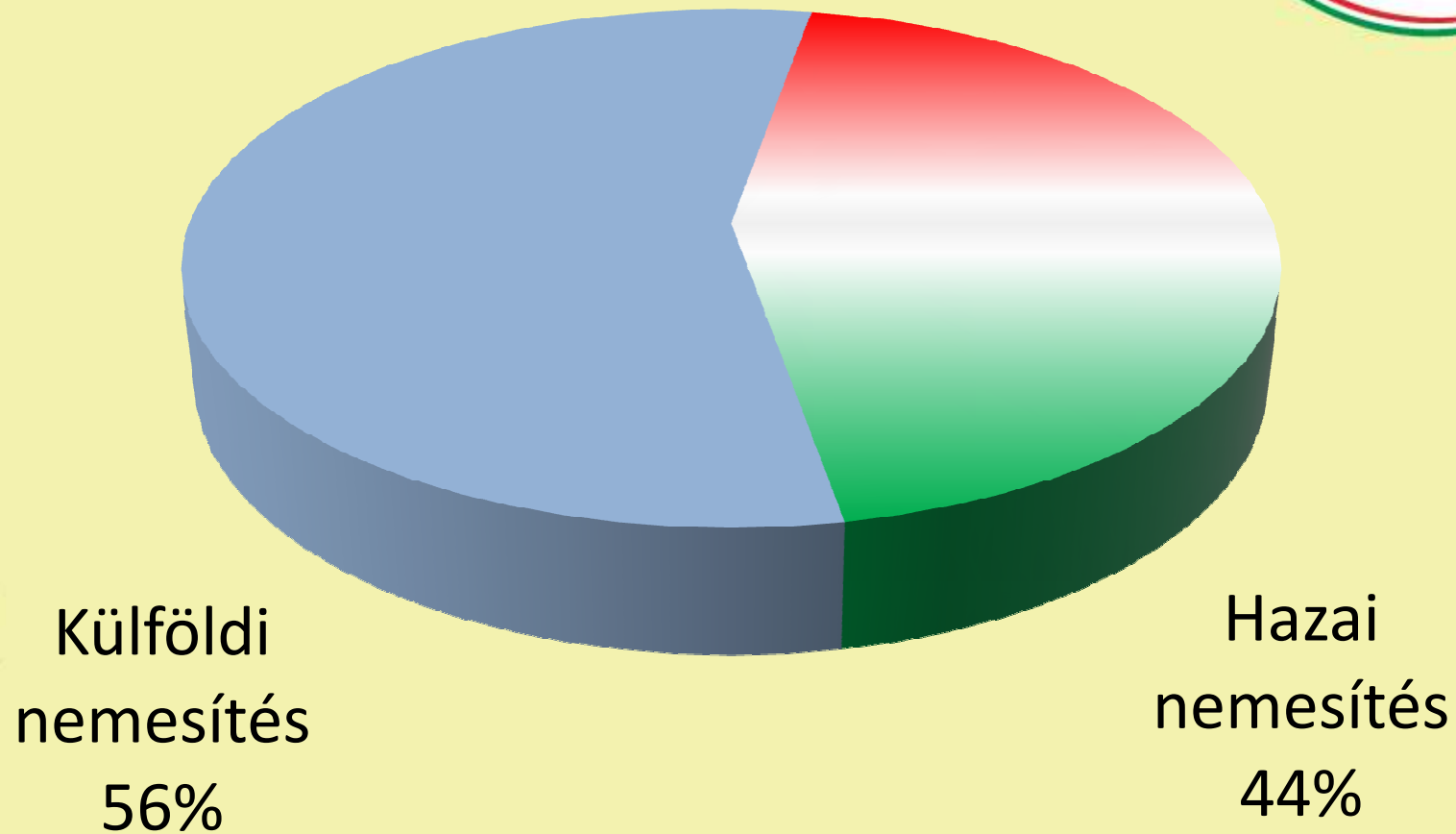
Őszi búza fajtabejelentők

Saaten-Union Hungária Kft.	23
Gabonakutató Nonprofit Kft.	20
MTA ATK Mezőgazdasági Intézet	14
Debreceni Egyetem AGTC KIT	10
Saatbau Linz	10
Limagrain Central Europe SE	7
Karintia Kft.	7
Hungaroseed Kft.	4
Isterra Seeds	4
Murányi István	3
Agromag Kft.	3
Syngenta Seeds	2
Caussade Semences	1
Összesen	108

Őszi búza fajtakísérletben szereplő fajtajelöltek eredete

VCU kísérletekben szereplő fajtajelöltek megoszlása

	Őszi búza	Ő. Tritikálé	Tönkölybúza
fajtajelölt	103	4	1
EU listás	5		
összesen	108	4	1
1. éves	48		
2. éves	34	1	1
3. éves	26	3	
<i>standard</i>	<i>11</i>	<i>2</i>	<i>2</i>

Jászboldogháza, 2012.11.21.

Szarvas, 2012.11.13.

Röjtökmuzsaj, 2012.11.28.

Eszterágp. 2012.11.14

Debrecen, 2012.11.21.

Kaposvár, 2013.04.11.

Eszterágp. 2013.04.11

Szarvas, 2013.04.09.

Szombathely, 2013.04.11.

Szombathely, 2013.05.29.

Röjtökmuzsaj, 2013.06.18.

Szarvas, 2013.06.19.

Székkutas, 2013 május vége

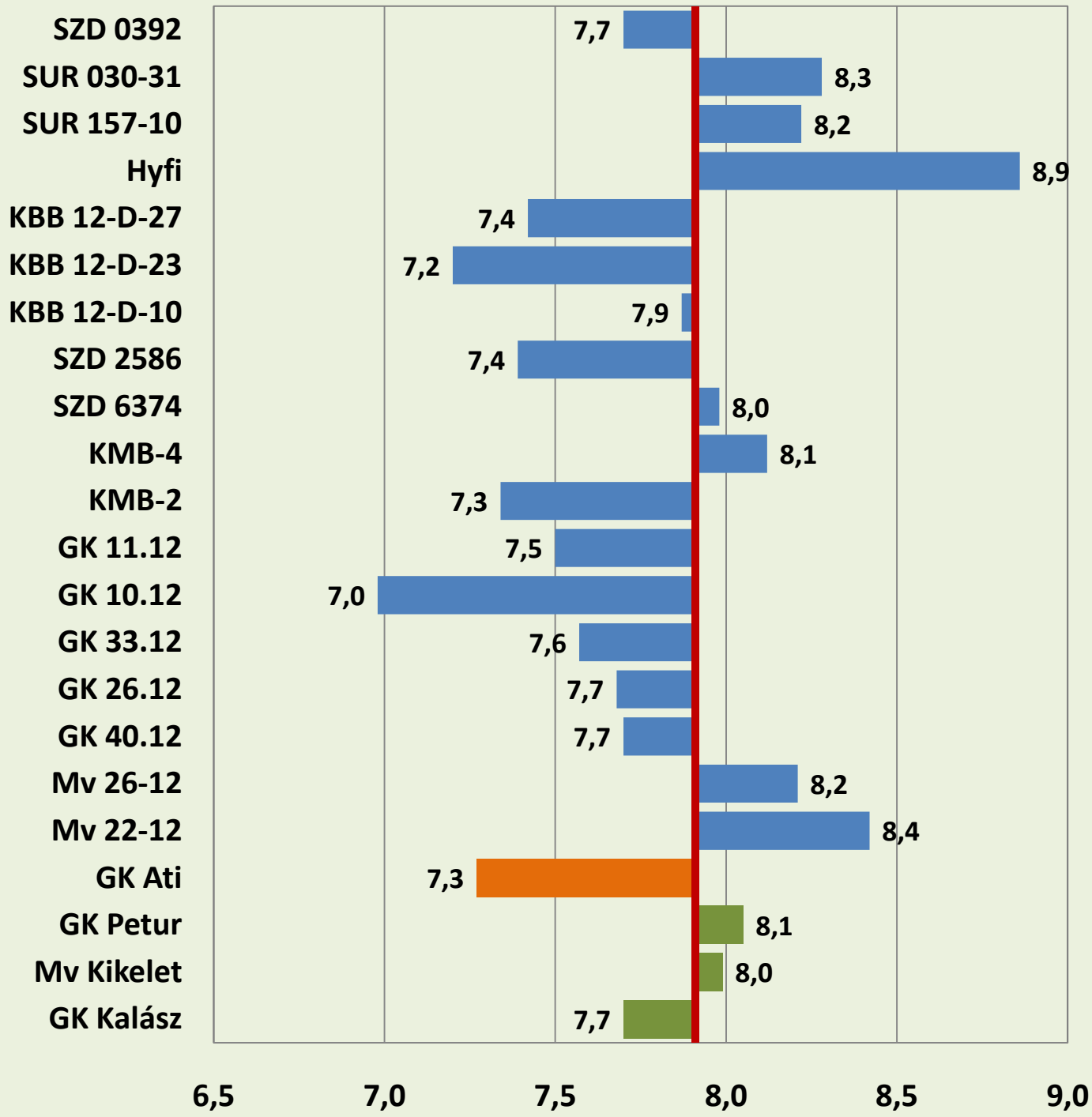

Szombathely, 2013.06.22.

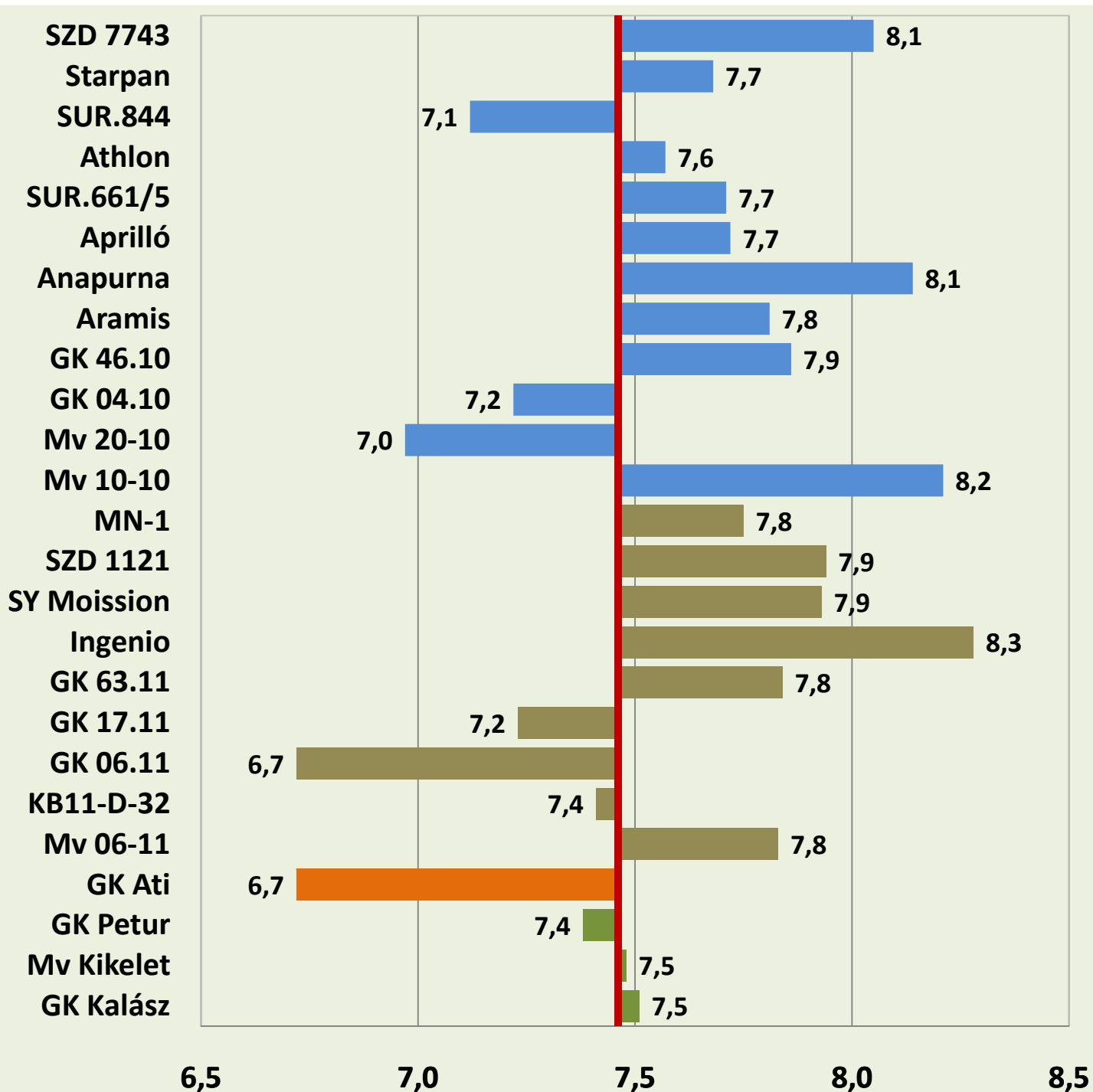

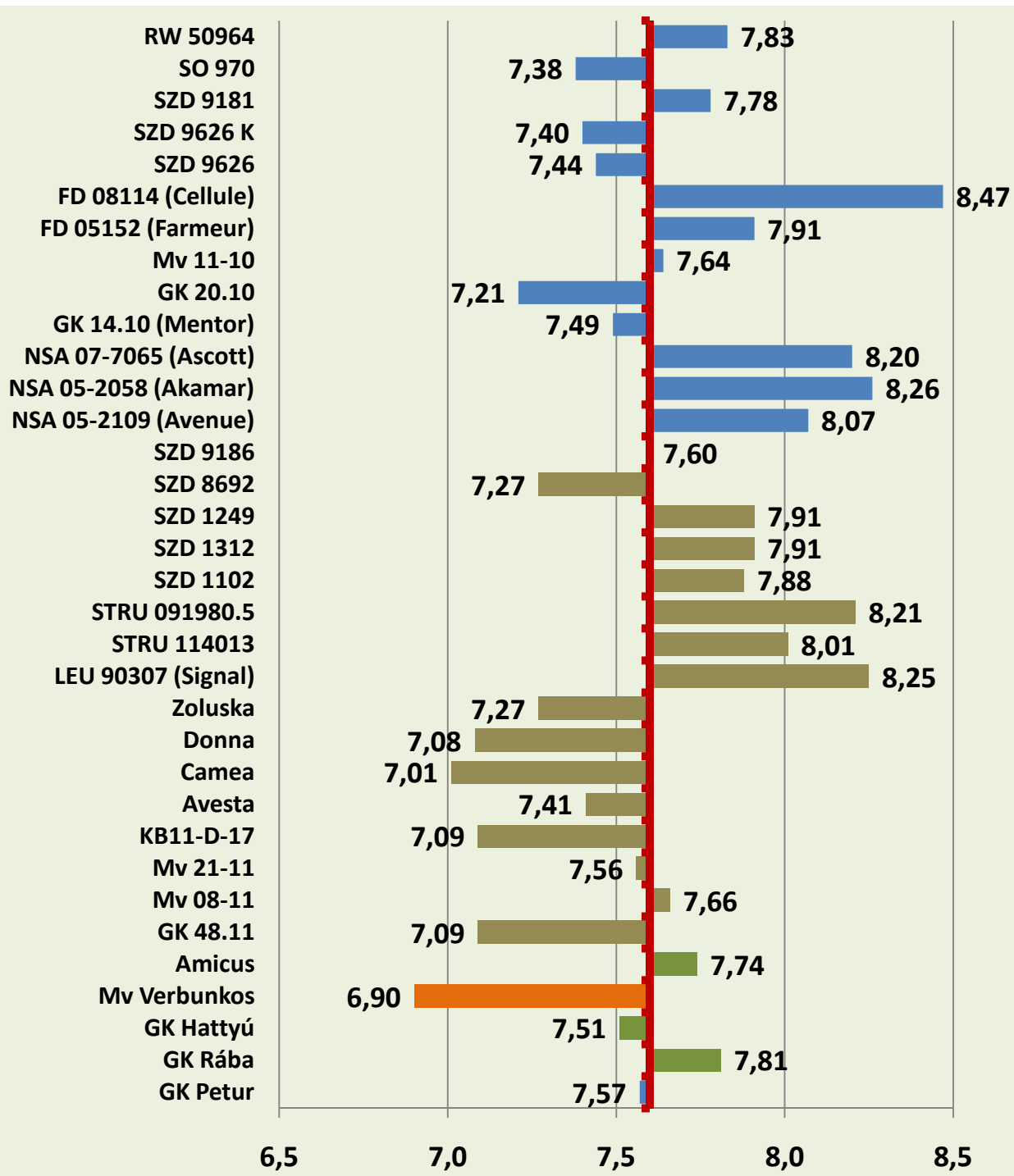
Korai éréscsoport
1. éves fj-k
Szemtermés (t/ha)

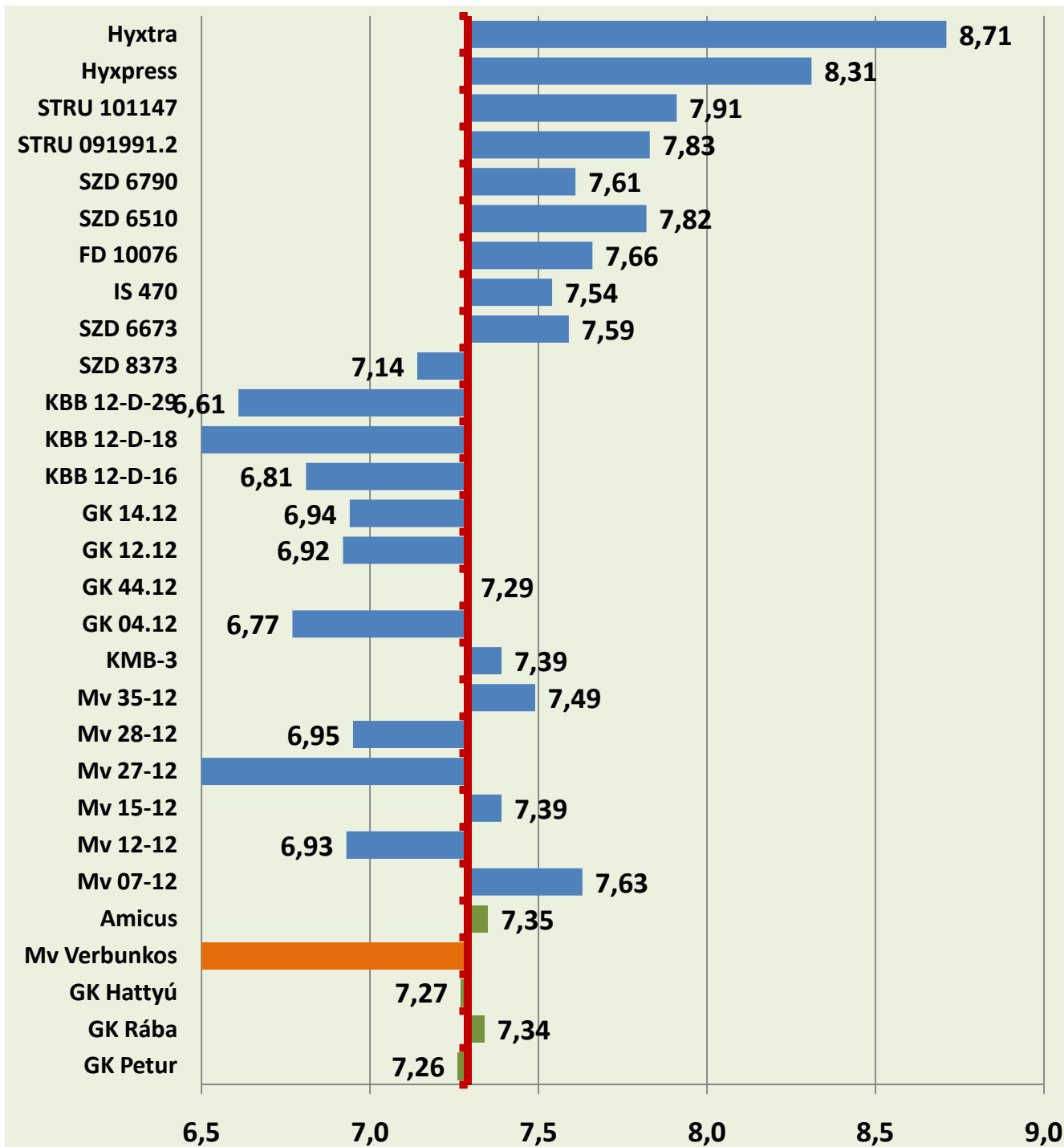

Korai érécscsoport
2-3 éves fj-k
Szemtermés (t/ha)

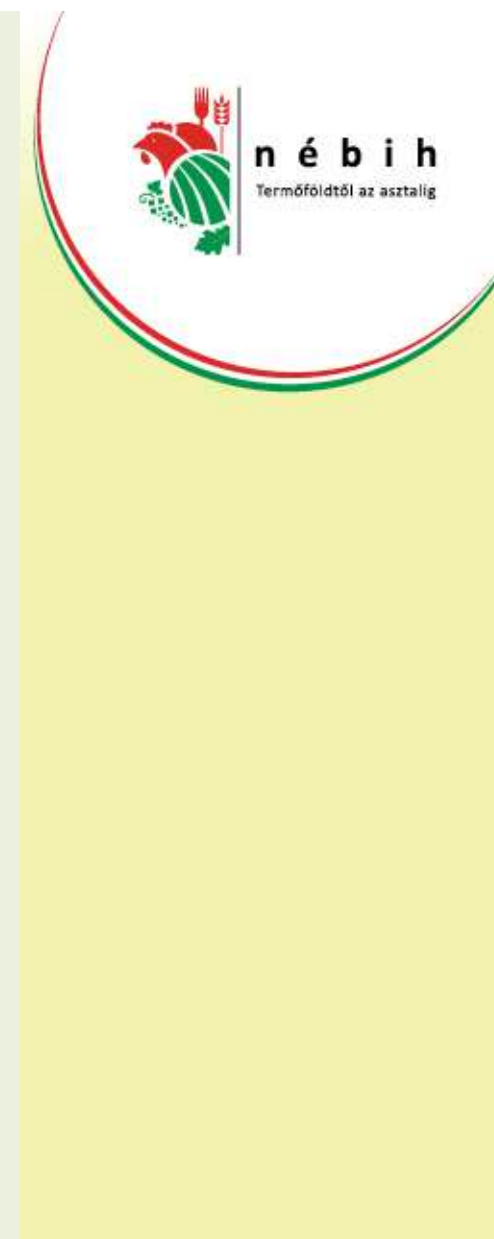
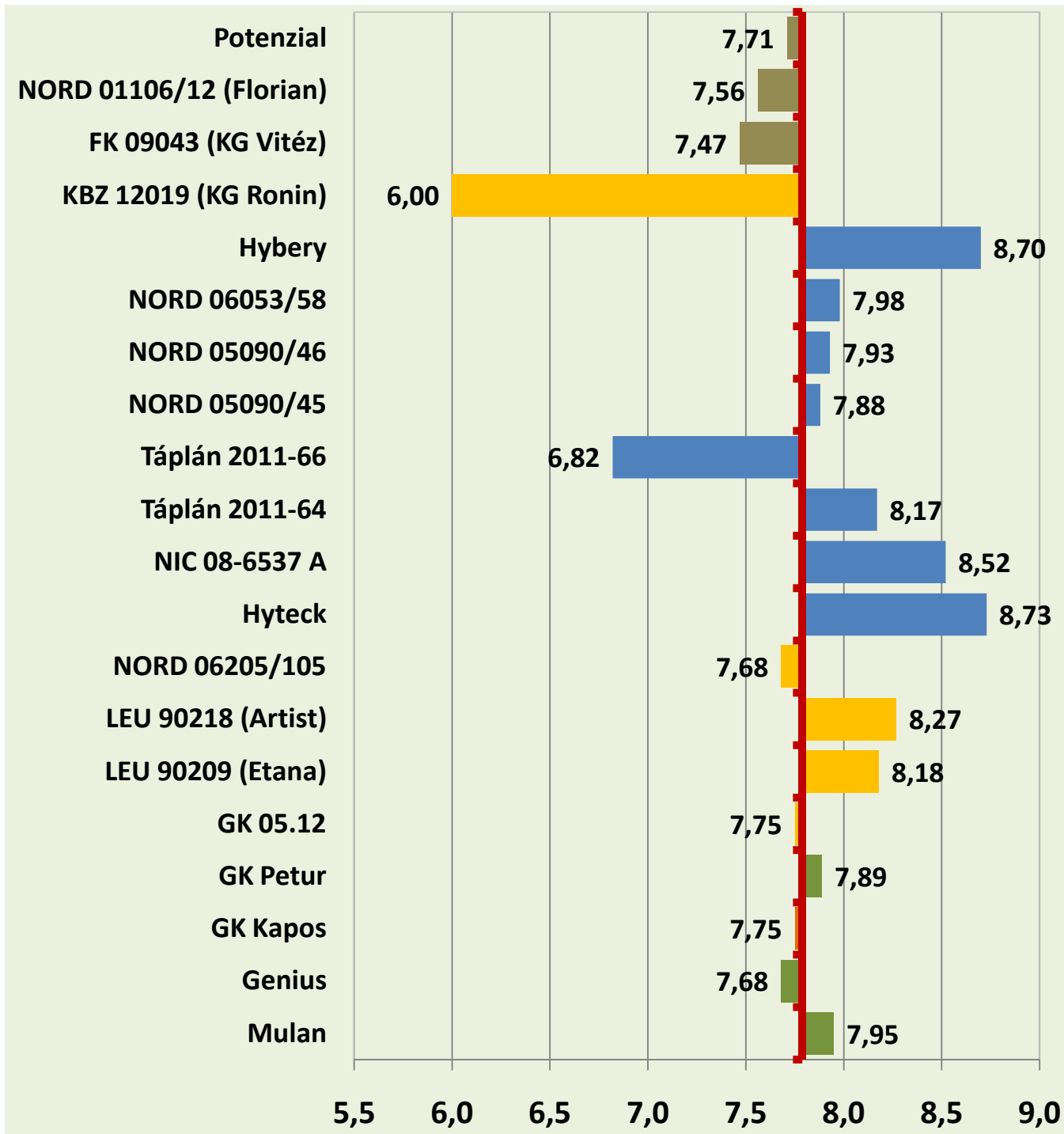

Középérésű csoport
1 éves fj-k
 Szemtermés (t/ha)

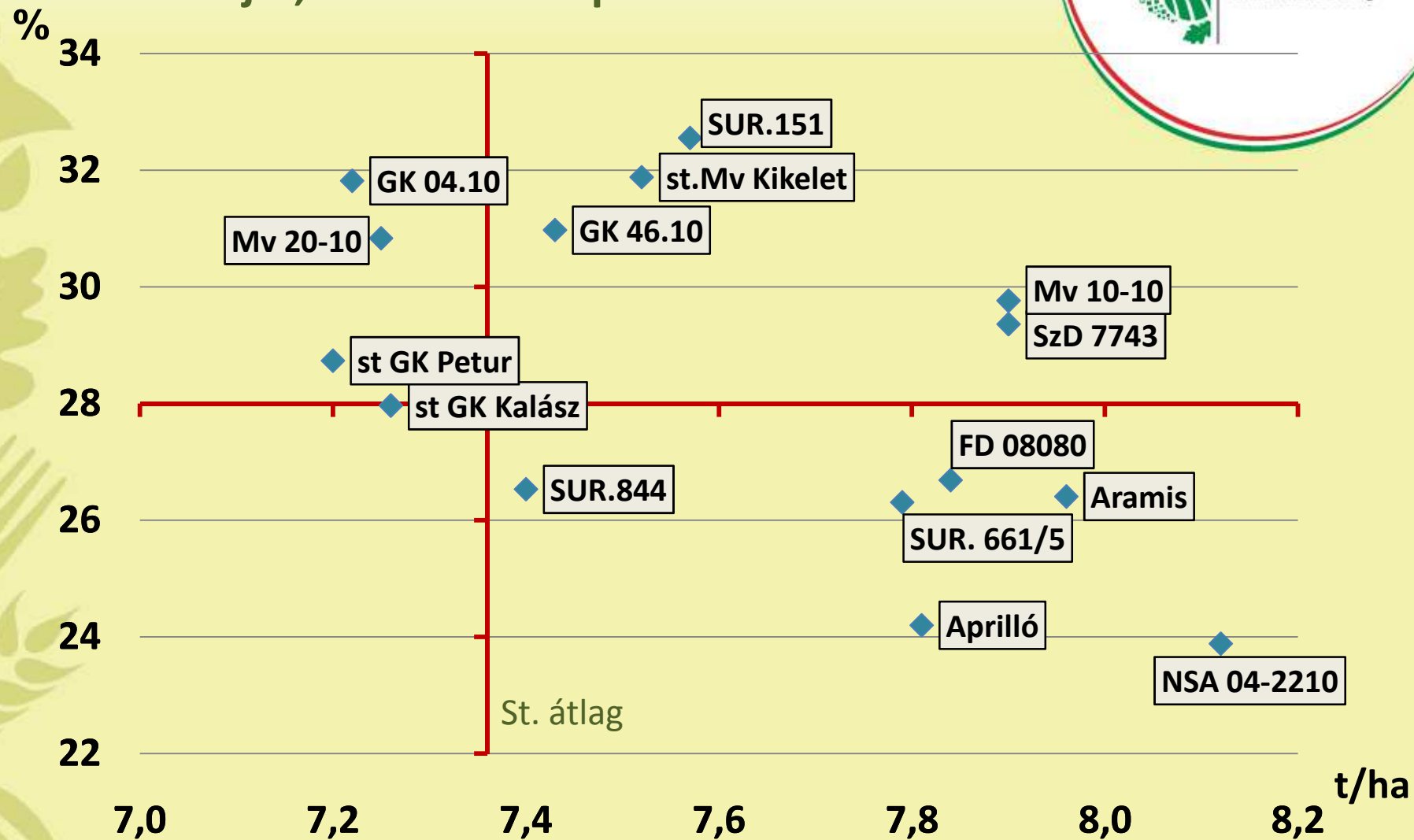

Középérésű csoport
 2-3 éves fj-k
 Szemtermés (t/ha)

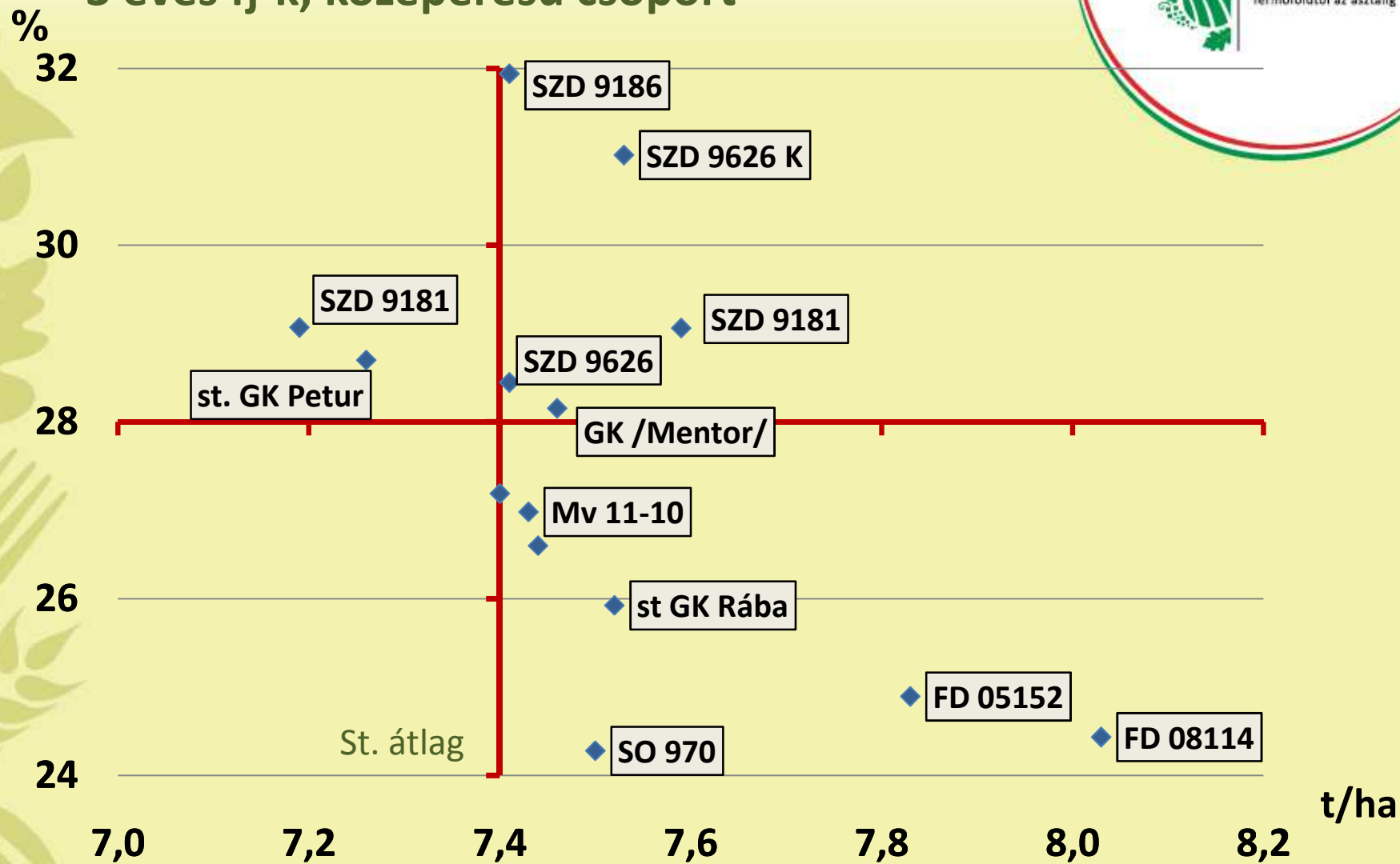

Köz.kései éréscsoport
1-3 éves fj-k
 Szemtermés (t/ha)

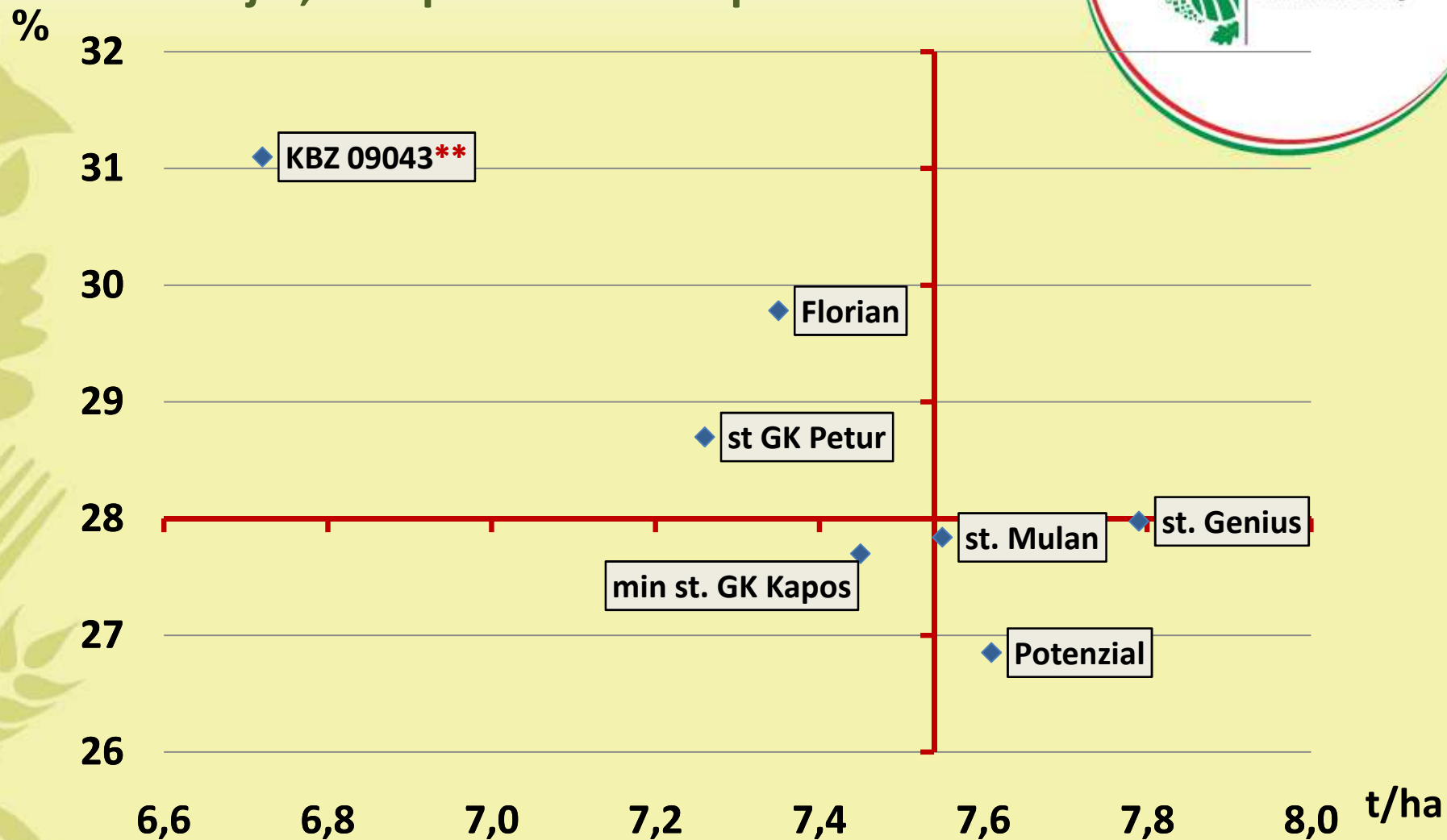
Sikértartalom és szemtermés összehasonlítása 3 éves fj-k, korai éréscsoport

Sikértartalom és szemtermés összehasonlítása 3 éves fj-k, középérésű csoport

Sikértartalom és szemtermés összehasonlítása 3 éves fj-k, középkései éréscsoport

Tavaszi búza

	Fajták	Szombathely	Eszterágp	Székkutas	Debrecen	átlag	rel. %
st	Lona	4,27	5,20	3,52	2,63	3,90	104,8
st	Natasa	3,55	4,25	3,62	2,74	3,54	95,2
	KCW 7002	3,41	3,64	3,01	2,94	3,25	87,4
	KCW 7003	4,08	4,64	3,66	3,71	4,02	108,1
	KCW 7004	3,49	3,56	3,87	2,97	3,47	93,3
	st.fajták átlaga	3,91	4,72	3,57	2,69	3,72	100,0
	átlag	3,76	4,26	3,54	3,00	3,64	97,8
	SzD 5%	0,79	0,21	0,34	0,31	0,63	16,9
	SzD 5% st.átl-hoz	0,68	0,18	0,29	0,27	0,55	14,8
	C.V.	13,6	3,2	6,3	6,8	11,2	

LH!!!

Tritikálé

Fajta		Szemtermés (t/ha)				rel.%
		2011	2012	2013	átlag	
st. Titan		7,70	8,49	8,26	8,15	103
st. Disco		7,28	8,47		7,88	99
min.st. Hungaro		7,60	7,84	7,52	7,65	96
LH-25-2010	fj.3.	7,80	7,75	7,78	7,78	98
LH-7-2010	fj.3.	7,63	8,04	7,77	7,81	98
MT 10-10	fj.3.	8,13	8,21	7,83	8,06	101
st.fajták átlaga		7,49	8,48	7,89	7,95	100
átlag		7,85	8,37	8,02		
SzD 5%		0,58	0,76	0,56		
SzD 5% st. átl.-hoz		0,50	0,66	5,3		
C.V.		5,80	6,3	5		
Helyek száma		5,00	4	5		

Tönkölybúza

Fajta	Szemtermés (t/ha)			
	2012	2013	átlag	rel.%
ÖKO 10	5,65	5,89	5,77	99
Franckenkorn	5,85	6,00	5,93	101
TSP 04-11	6,57	6,19	6,38	109
st.fajták átlaga	5,75	5,95	5,85	100
átlag	6,02	6,02	6,02	
SzD 5%	0,49	0,65		
SzD 5% st.átl-hoz	0,42	0,56		
C.V.	5,50	7,40		
helyek száma	5	5		

Levél -
rozsdá
4
1 év
Táj.jell.

2013 – 2014. évi kísérleti tervek

7 (+ 2 kísérleti hely)

Szombathely, Eszterágpuszta, Kaposvár, Jászb.háza, Szarvas,
Székkutas, Debrecen (Gyulatanya, Abaújszántó)

+ Röjtökmuzsaj – provokációs kísérletek

Küldendő vetőmag mennyiség : 1. éves 25 kg, 2-3. éves 21 kg

Köszönet

Állomásvezetők és állomási dolgozók

Birtáné Vas Zsuzsanna – kórtani felvételezések
Tordasi Laboratórium dolgozói –
beltartalmi eredmények

Metodikai módosítások

MSZ 6383:2012)	prémium	malmi I.
Szemtermés fizikai és összetételi jellemzői		
Nyers fehérjetartalom (m/m %)	14,0	12,5
Nedves sikér mennyiség (m/m %)	34,0	30,0
Hektolitertömeg (kg/100l)	80,0	77,0
Esésszám	300,0	250,0
Szedimentációs érték	45,0	35,0
Farinográfus értékek		
sütőipari érték szerinti minőségi csoport	A	B
vízfelvétel 14%-os lisztre (m/m %)	60,0	55,0
stabilitás (perc)	10,0	6,0
Alveográfus értékek		
deformációs munka (W)	280,0	200,0
P/L arány legfeljebb	1,0	1,5

Prémium búza esetében:

Szabvány és minőségi standard

Malmi búza esetében

Szabvány és st. átlag (beleszámítva a min.st. is)

Alveográf elterjedtebb, nemzetközileg elfogadottabb,
vizsgálat elvégzése egyszerűbb, szinkron a
farinográffal

Jövő évi 3. évesek 6383:2012 szerint,
alveográfos vizsgálati adat 1 év

Próba standardok beállítása egyeztetés alatt

II/A csoport Mv Verbunkos mellett

pr.st. Mv Kolo min.st.

GK Rába - ?

III/A csoport GK Kapos – ?

Tritikálé próba st. Mv Sámán

Kísérletek jelölése

faj	kísérlet/érés-csoport		sorszám		
1	1	0/1	0	1	korai, 1- éves
1	1	2	0	1	korai, 2-3. éves
1	2	0/1	0	1	közép, 1. éves
1	2	2	0	1	közép, 2-3. éves
1	3	0	0	1	kései

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!

